

Слѣдствие на тия оплаквания прѣдъ рускитѣ власти, кждѣ края на мѣсець априль 1878 г. се дава заповѣдь на софійския губернаторъ Алабина да изпроводи едно отдѣление руска войска, която да окупира Пиротъ и да въведе тамъ българско гражданско управление. За тази цѣль бива изпратенъ въ Пиротъ единъ телеграфистъ, русинъ, съ писмо отъ вицегубернатора Дринова до пиротската черковна община, въ което се казвало, че ако пиротчани дѣйствително желаятъ да се въведе българско гражданско управление, да подпишатъ една телеграма, която той — телеграфистътъ — ще прѣдаде веднага по телеграфа, като запази въ тайна имената на подписанитѣ, и тогава веднага ще пристигне Дриновъ съ назначения пиротски окръженъ началникъ капитанъ Вилимовъ. Обаче телеграфистътъ, подкупенъ отъ сръбскитѣ власти, вмѣсто да протелеграфира телеграмата, прѣдава я на тѣхъ ведно съ подписитѣ. Подложени на тероръ, едни отъ подписанитѣ имали куражъ да признаятъ, че подписитѣ сж тѣхни, а други отказали дори да сж виждали подобна телеграма.

Останалъ по този начинъ Пиротъ подъ сръбска окупация, властитѣ на Сърбия започватъ много по-открито и по-ожесточено да прѣслѣдватъ всичко българско. До кждѣ сж отишли тѣ въ стремежа си да денационализиратъ населението на Пиротъ и пиротско, се вижда добръ отъ писмото на прѣдставителитѣ му Коце С. Григоровъ и С. Христовъ до софійския губернаторъ, което помѣстяме между материялитѣ на края.

Въ Враня пкъ, въпрѣки обстоятелството, че населението се дѣлѣло на двѣ партии: българска и гръцка, както признаватъ самитѣ сърби¹⁾, послѣднитѣ се залавятъ на всѣка цѣна да я прѣдставятъ за своя. Тукъ тѣ постъпватъ малко по-другояче, отколкото въ Пиротъ. Вмѣсто да си създаватъ неприятности съ българското население, сръбскитѣ пришелци отъ разни краища на княжеството образуватъ кржжокъ за фабрикуване на заявления, молби и пр. до князь Милана отъ името на мѣстнитѣ жители, въ които молби се дава изразъ на народното желание — Враня и нейната околнина да останатъ подъ Сърбия. За тази цѣль тоя кржжокъ е приготвилъ „цѣли човали“ печати на разни общини, църкви, градове и села. Още се помнятъ отъ съврѣменицитѣ, както лицата, които сж вършили тази фалшификация, така и хана, въ който е струвано всичко това²⁾.

¹⁾ Алекса С. Јовановић, Враня и њено поморавље. Дѣло, кн. 20, стр. 50.

²⁾ България, г. XV, бр. 193, стр. 2 отъ 22 май 1913 г.